

РЕШЕНИЕ

№ 64

гр. Кюстендил, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – КЮСТЕНДИЛ, III СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна Хр. Костадинова

Членове: Елисавета Г. Деянчева
Мина Цв. П.

при участието на секретаря Мая Др. Стойнева
като разгледа докладваното от Елисавета Г. Деянчева Въззивно гражданско дело № 20231500500543 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Глава Двадесета „Въззивно обжалване“, чл.258 и сл. от Гражданския процесуален кодекс (ГПК).

Образувано е по въззивна жалба, депозирана от О. Н. М. с ЕГН *****, чрез адвокат А. В. – САК, с адрес за връчване гр. *** ,бул."****"60 ,ет.1 ,ап.3 ,тел. ***, насочена против Решение №477 на Районен съд- Дупница, постановено на 20.10.2023г. по гр.д.№1203/23,5 с-в.

Жалбоподателят поддържа, че решението е неправилно.

Счита, че постановеното решение е неправилно, постановено при съществени процесуални нарушения, свързани с необсъждане и събиране на доказателства по делото, респективно от събиране на такива, относими по възведения спор, което е довело до необоснованост и недоказаност.

Не споделя доводите на ДРС, че при издаването на запис на заповед са спазени формалните изисквания на чл.535 от ТЗ, като падежът на менителничното вземане за сумата от 35 000 лв. е на определен ден - 29.12.2018 г.

Не били обсъдени доводите и съображенията на страната относно това, че в процесния запис на заповед е посочен падеж - 29.12.2018 г. и едновременно, че е платим на предявяване. Позовава се в т.см. на Определение №749 от 23.12.2009г. на ВКС по ч.т.д. №857/2009г. 2 т.о., ТК, а в случая, именно поради това, било поето задължение с неясно определен падеж. Записът на заповед бил нередовен от външна страна - нямало валидно определен падеж съгласно чл.486 ,ал.1 от ТЗ и бил нищожен съгласно чл.486,ал.2 ТЗ - респективно не бил годно изпълнително основание – аргументира се с постановките в т.3 на ТР №1 от 2004г. на ОСТК на ВКС. В тази връзка както заповедта за изпълнение на парично задължение по чл.417 ГПК, така и

издаденият изпълнителен лист въз основа на същата, издадени за част от сумата за 25 000 лв., били незаконосъобразни и недопустими.

На следващо място представеният запис на заповед не е бил предявен на посочената дата. С това били нарушени разпоредбите на чл.538 във вр. с чл.477 от ТЗ. Този довод бил въведен още с отговора на исковата молба, но първоинстанционният съд изобщо не го е обсъдил в Съдебното решение като липсвали подробни и задълбочени мотиви.

Отделно от гореизложеното, съдът необосновано и неправилно не кредитирал показанията на свидетелите В. М. и М. А., разпитани в съдебно заседание на 26.09.2023 г., като единственото му съображение било ,че са заинтересовани. Тези свидетели установили по безспорен и категоричен начин факта, че ответницата и цялото ѝ семейство, включително и съпругът ѝ В. М., действително са били поставени под постоянна заплаха и тормоз от страна на ищцата Н. Б..

В съдебното решение липсвало задълбочено обсъждане на доводите и съображенията, че представеният запис на заповед е съставен при условията на упражнена принуда, заплахи и измами от страна на Н. Б.. Упражнен бил психически и психологически натиск, и тормоз, за да се подпише документ със съдържание, което не отговаря на действителната вО. на страните.

Тези обстоятелства се подкрепяли както от показанията на разпитаните свидетели, така и от представените и приети от съда писмени доказателства относно образувана прокурорска проверка в Районна прокуратура - Дупница за извършени престъпления по чл. 213а ,ал.1 от НК и чл.214, ал.1 от НК. Разследването спрямо Н. Б. било прехвърлено към Специализирана прокуратура, както и към Окръжна прокуратура - Кюстендил и понастоящем не било приключено, а това обстоятелство следвало да бъде съобразено.

При развитите доводи иска да бъде отменено изцяло атакуваното решение като неправилно, необосновано и незаконосъобразно и постановено друго такова, с което да бъде отхвърлен искът с правно основание чл. 422,вр.чл.415 и чл.417т,10 ГПК за сумата от 25 000лв., ведно с дължимата законна лихва за забава от 09.08.2021 г., като неоснователен и недоказан или делото да бъде върнато за разглеждане от друг състав на същия съд.

Претендира направените в хода на настоящото производство разноски.

В законоустановения срок по чл. 263 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба, с който е застъпено становище, че обжалваното решение е изцяло правилно, законосъобразно и обосновано, постановено при съблюдаване на материалния и процесуалния закон, а подадената въззивна жалба - напълно неоснователна.

Не се споделят оплаквания на жалбоподателя, като се сочи, че действително в документа под „запис на заповед“ бил посочен израза „на предявяване“, но това било част от бланката, използвана от издателя. В самия текст на процесния запис на заповед изрично било посочено, че дължимата сума е платима на конкретен падеж. При наличие на отбелязване в записа на заповед на израза „на предявяване“, което не е част

от текста на ценната книга, то това отбелязване не било свързано с уговаряне на падеж „на предявяване“ по смисъла на чл. 486 ал. 1 т. 1 ТЗ, а с „предявяване за плащане“ по смисъла на т.3 на ТР № 1/28.12.2005 год. по т.д.№ 1/2004 год. на ОСТК на ВКС. В такива случаи, макар и при наличие на подобен непрецизно формулиран израз в запис, то не можело да се приеме, че страните по менителничният ефект по този начин обективират вО.та си сумата по ценната книга да е платима на предявяване. В настоящия случай в текста на документа издателят О. М. изрично се е задължила да плати посочената сума на конкретен падеж, а именно на 29.12.2018 г. Затова не бил налице порок на запис на заповед. В този смисъл била съдебната практика - *Определение Ns 282 от 16.05.2017г. по т.д. № 216/2017г. на ВКС, Решение № 246 от 15.01.2015г. по т.д. Ns 2879/2013г. на ВКС, Решение Ns 694 от 16.10.2008г. по т.д. № 341/2008г. на ВКС, Определение Ns 762 от 02.11.2010г. по ч.т.д. Ns 712/20Юг. на ВКС, Определение Ns 148 от 02.02.2011 г. по ч.пр. д. Ns 121/2010 г. на ВКС, Определение Ns 624 от 18.12.2017г. по т.д. Ns 1669/2017г. на ВКС, Определение Ns 321 от 04.04.2013г. по т.д. 1030/2012г. на ВКС, Определение Ns 555 от 21.11.2016г. по гр.д. 60035/2016г. на ВКС и Определение Ns 668 от 10.10.2013г. по т.д. 1059/2012г. на ВКС.*

Отделно от посочените обстоятелства се позовава и на Тълкувателно решение № 1/28.12.2005 год. по т.д.№ 1/2004 год. на ОСТК, според което *„Представянето /предявяването/ за плащане има функцията на покана за изпълнение на иначе изискуемо с оглед настъпния падеж по ефекта менителнично задължение. То не е условие за настъпване на самата изискуемост (освен при падеж „на предявяване“), а представлява необходимото съдействие от кредитора за изпълнение на задължението “.*

Тези въведени от ответната страна възражения били преклудирани.

По силата на издаден запис на заповед от 28.08.2018 г. О. Н. М., с ЕГН ***** се е задължила да заплати на 29.12.2018 г. на Н. П. Б. сумата в общ размер от 35 000 лв. Ответницата и към момента не заплатила дължимата сума. Между страните в настоящия спор било налице влязло в сила решение, с което е признато за установено, че ответницата дължи на доверителката ми, на основание чл. 535 ТЗ, сумата в размер на 10 000 лв. - предявена част от вземането по запис на заповед от 28.08.2018 г. - процесен и в настоящото производство - Решение № 63 от 02.04.2021 г. по гр.д. № 2562/2020 г. на ВКС. Поради това и съгласно приетото в т. 2 от ТР № 3/2016 ВКС, при уважаване на частичния иск, обективните предели на СПН обхващат основанието на иска, индивидуализирано посредством правопораждащите факти, страните по материалното правоотношение и съдържанието му до признатия размер на спорното субективно материално право. Посоченото по-горе влязло в сила решение, съгласно задължителната практика на ВКС се ползвало със СПН и по отношение на непредявената част от вземането, включително и относно правопораждащите факти. В

тази връзка, направените с отговора на исковата молба възражения, както и в откритото съдебно заседание по делото били преклудирани.

Несъстоятелни били и оплаквания, че съдът необосновано и неправилно не бил кредитирал показанията на посочените от О. М. свидетели, разпитани в открито съдебно заседание на 26.09.2023 г. Те били допуснати за установяване обстоятелствата при които е издаден процесният запис на заповед, но показанията им нямали никакво отношение и връзка с фактите и обстоятелствата, за чието установяване били допуснати. От показанията на св. М. и св. А. се установило, че те не само че не са присъствали при издаването на записа на заповед, но дори не са знаели за издадената запис на заповед.

Сочи още, че съдебната практика се е обединила около разбирането, че въвеждането в заблуждение се изразява в умишленото предизвикване, създаване и/или поддържане у измамената страна на невярна представа относно определени обстоятелства. Тези обстоятелства следвало да са умишлено изопачени от другата страна по съглашението. В този смисъл било Решение № 427 от 10.06.2015 г. по гр. д. № 1436/2014 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение. В случая обаче, такива обстоятелства не били установени. На практика по делото нито едно доказателство за наличие на измама по смисъла на ЗЗД или за наличие на заплахи, насочени към ответницата във връзка с поемането на задължение по записа на заповед. От показанията на свидетелите също не се установило по какъвто и да начин да е била налице психическа/физическа принуда, упражнена от ищцата спрямо ответницата при издаване на процесния запис на заповед. Поради това съдът правилно приел, че от събраните по делото доказателства не се установява да е налице фактическият състав на заплашването по смисъла на чл. 27, предл. 4 във вр. чл. 30 от ЗЗД.

С оглед всичко изложено се иска да бъде потвърдено изцяло Решение № 477/20.10.2023 г., постановено по гр. дело № 1203/2023 г. по описа на РС Дупница, 5-ти състав и да бъде оставена без уважение като неоснователна подадената от О. Н. М. въззивна жалба.

Претендира сторените в настоящото производство разноски.

В съдебно заседание въззивната жалба се поддържа с изрична писмена молба на представител на жалбоподателя, респ. и оспорва от представителя на въззиваемата страна.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа страна следното:

Първостепенният съд е бил сезиран с искова молба от Н. П. Б., ЕГН: ***, е предявила срещу О. Н. М., ЕГН: *****, с адрес: гр. ***, ж.к. „****“ № 2, вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. ***, обл. Кюстендил.

Предявен е бил иск с правно основание чл.422, вр. с чл. 415 и чл. 417, т. 10 от ГПК, за признаване за установено в отношенията между страните, че ответницата дължи на ищцата сумите по издадената заповед за изпълнение на парично задължение

по чл. 417 от ГПК в производството по ч.гр.д.№ 1585/2021г. по описа на РС-Дупница, а именно: сумата от 25 000.00 лв., представляваща част (остатъкът) от общо дължимата сума в размер на 35 000.00 лв. по запис на заповед от 28.08.2018г., законна лихва от датата на подаване на заявлението до окончателното плащане и разноски по делото в размер на 500.00 лв.- държавна такса.

Наведени са били доводи, че по силата на издаден запис на заповед от 28.08.2018г. ответницата се е задължила да ѝ заплати на 29.12.2018г. сума в общ размер на 35 000.00 лв., които не е заплатила и до момента.

Въз основа на посочения запис на заповед ищцата имала издадена заповед за изпълнение за част от вземането в размер на 10 000.00 лв. по ч.гр.д.№ 117/2019г. по описа на РС-Дупница, срещу която ответницата възразила. С Решение по гр.д.№ 2562/2020 г. искът на Б. за установяване на част от вземането в размер на 10 000.00 лв. по посочения запис на заповед бил уважен. За остатъка от 25 000.00 лв. от дължимата сума по процесния запис на заповед от 28.08.2018г. ищцата подала заявление по чл. 417 от ГПК, по което било образувано ч.гр.д. № 1585/2021г. по описа на РС-Дупница и била издадена заповед за незабавно изпълнение от 28.08.2018г., с която било разпоредено ответницата да заплати на ищцата следните суми: 25000.00 лв.-главница, представляваща част (остатъкът) от дължимата сума по записа на заповед от 28.08.2018г., законна лихва от датата на подаване на заявлението до окончателното плащане и разноски по делото в размер на 500.00 лв. - държавна такса.

Твърди се, че в срок било депозирано възражение срещу така издадената заповед за изпълнение, поради което ищцата сезирала съда с настоящата искова молба.

Поддържано е било искане да се постанови решение, с което да бъде признато за установено в отношенията между страните, че ответницата дължи сумите по издадената заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК в производството по ч.гр.д.№ 1585/2021г. по описа на РС-Дупница.

Претендирани са били сторените разноски в заповедното и исковото производства.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил отговор на исковата молба, с който ответницата оспорва изцяло предявения иск.

Поддържано е било, че посочения с исковата молба запис на заповед е недействителен, не бил предявен за плащане на посочената в него дата-29.12.2018г., а освен това липсвало основание за издаването му.

Поискано е присъждане на деловодни разноски.

В хода на съдебното дирене е било приложено ч.гр.д. № 1585/2021г. по описа на ДнРС. По същото дело бил приложен в оригинал запис на заповед, издаден от О. Н. М. на 28.08.2018 г., с който тя се е задължила да плати на Н. П. Б. сумата 35 000 лева, с падеж 29.12.2018 г.

По гр.д.№ 72/2022г. по описа на РС-Дупница било приложено и ч.гр.д.№ 117/2019г. по описа на РС-Дупница, по което се установява, че ищцата по настоящия иск е депозирала пред ДнРС заявление по чл.417 ГПК за издаване на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист за сумата от 10 000 лева, представляваща част от дължимата сума по процесния запис на заповед. Въз основа на подаденото заявление е образувано ч.гр.д. 117/2019г. по описа на ДнРС, като заповедния съд е приел заявлението за основателно и е издал заповед за незабавно изпълнение от 18.01.2019г. и изпълнителен лист за сумата от 10 000 лева. Длъжницата в срока по чл.

414, ал. 2 ГПК е подала възражение срещу дължимостта на вземането за 10 000.00 лв.

С решение № 78/30.04.2020г., постановено по гр.д.№ 580/2019г., ОС-Кюстендил е потвърдил решение № 483/30.07.2019г., постановено по гр.д.№791/2019г. на РС-Дупница искът на Б. е отхвърлен като неоснователен.

С Решение на ВКС от 02.04.2021г. по гр.д.№ 2562/2020г. е отменено Решение № 78/30.04.2020г. по гр.д.№ 580/2019г. на ОС-Кюстендил и е признато за установено по иска, предявен при условията на чл. 422 от ГПК, че О. Н. М. дължи на Н. П. Б., на основание чл. 535 от ТЗ, сумата от 10 000.00 лв. - предявена част от вземането по запис на заповед от 28.08.2018г., в пълен размер на 35 000.00 лв., за която част е издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК по ч.гр.д.№ 117/2019г. на РС-Дупница.

По делото са събрани като доказателства и жалби на ответницата срещу ищцата, подадени в Прокуратурата на РБ във връзка с твърденията ѝ за осъществени заплахи и изнудване, които касаят отношения между страните във връзка с неизпълнението по сключен между тях договор за заем от 2009г., за който няма каквито и да било данни по делото, че има връзка с процесния запис на заповед.

По делото са събрани и гласни доказателствени средства, чрез разпита на свидетелите В. И. М.-съпруг на ответницата и М. С. А..

При тези данни състав на Районен съд - Дупница е постановил съдебно решение, с което исковата претенция е била уважена, като е разпределена и отговорността за разноси с оглед изхода на спора.

Пред настоящата съдебна инстанция не са ангажирани нови доказателства.

При така установените фактически обстоятелства по делото, съдът приема от правна страна следното:

В съответствие с правомощията си по чл.269 от ГПК съдът извърши служебно проверка на валидността на решението и прецени допустимостта му, в резултат на която проверка намира, че то е валидно - постановено е от надлежен съдебен орган, функциониращ в надлежен състав в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма и е подписано от съдебния състав, който го е постановил.

То е и допустимо. Налице е издадена заповед за изпълнение в хода на заповедното производство за вземането, предмет на настоящата искова молба, против която е депозирано възражение по чл. 414, ал. 1 от ГПК в срока по чл. 414, ал. 2 от ГПК, като е разпоредена процедура по чл. 415 от ГПК. Указанията на заповедния съд до заявителя по реда на чл. 415 ГПК са съответни на предприетото оспорване, като е спазен и срокът за предявяване на установителния иск.

По правилността на решението:

Исковата претенция е предявена по реда на чл. чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 415 от с.к., като са разгледани искове с правно основание чл. 79 от ЗЗД вр. чл.535 от ТЗ

Именно съществуването на материализираното в записа на заповед, а в следствие и в издадената заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК и претендирано с исковата молба вземане, е било предмет на установяване в настоящото съдебно производство.

Целта на исковата защита в хипотезата на чл. 415 вр. чл. 422 от ГПК е да се установи наличието на вземането към момента на подаване на заявлението, за което е издадена заповед за изпълнение, но вече със сила на пресъдено нещо, тъй като в случая депозираното по реда на чл. 414 от ГПК възражение препятства влизането ѝ в сила. При основателност на претенцията и съгласно чл. 416 ГПК заповедта за изпълнение

придобива изпълнителна сила и въз основа на нея съдът издава изпълнителен лист.

В случая не се оспорва обстоятелството, че в хода на заповедното производство е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК за търсените суми в полза на настоящия ищец, срещу която в срок е депозирано възражение.

Не се спори и по фактическата обстановка, установена от първостепенния съд, която при условията на чл. 272 от ГПК изцяло се споделя и от настоящия съдебен състав. В допълнение и с оглед наведените в депозираната въззивна жалба доводи е необходимо да се обсъди дали при предявен и уважен частичен иск силата на пресъдено нещо обхваща ли цялото вземане. В този смисъл е налице задължителна съдебна практика по прилагането на закона, установена с Тълкувателно решение № 3/2016 от 22.04.2019 год. На Върховния касационен съд на Република България, Общо събрание на Гражданска и Търговска колегии. В посоченото решение е прието, че *независимо, че с частичния иск се търси защита в ограничен обем, въведеното основание на иска като правопораждащ юридически факт е единно и неделимо, както при предявен частичен иск за част от вземането, така и при последващия иск за разликата до пълния размер на вземането, произтичащо от същото право. В основанието на иска се включват всички факти, очертани от хипотезиса на правната норма, въз основа на които се поражда претендираното или отричано от ищеца спорно материално право*“. Именно поради това настоящият съдебен състав приема, че с Решение на ВКС от 02.04.2021г. по гр.д.№ 2562/2020 г., с което е отменено Решение № 78/30.04.2020г. по гр.д.№ 580/2019г. на ОС-Кюстендил и е признато за установено, по иска, предявен при условията на чл. 422 от ГПК, че О. Н. М. дължи на Н. П. Б., на основание чл. 535 от ТЗ, сумата от 10 000.00 лв. - предявена част от вземането по запис на заповед от 28.08.2018 г., в пълен размер на 35 000.00 лв., за която част е издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК по ч.гр.д.№ 117/2019г. на РС-Дупница, се ползва със сила на пресъдено нещо и по отношение на непредявената част от вземането, включително и относно правопораждащите факти. Това така, защото основанието на иска обхваща твърдените от ищеца факти и обстоятелства, от които произтича претендираното субективно материално право, т. е. правопораждащите юридически факти. Не съществува съмнение, че когато ищецът претендира с петитума на исковата молба само част от размера на вземането, той предявява частичен иск. Посоченият в исковата молба юридически факт, от който произтича спорното право, представлява основанието на иска, включително при предявяването му като частичен. Или основанието по настоящата претенция, предявена като част от глобалното вземане в размер на 35000 лв. и разгледаната в производството по гр.д.№ 791/2019 г. по описа на РС-Дупница, (отхвърлителното решение по което е било потвърдено с Решение № 78/30.04.2020г., постановено по гр.д.№ 580/2019г., последното отменено с Решение на ВКС от 02.04.2021г. по гр.д.№ 2562/2020г. и е признато за установено, по иска, предявен при условията на чл. 422 от ГПК, че О. Н. М. дължи на Н. П. Б., на основание чл. 535 от ТЗ, сумата от 10 000.00 лв.-предявена част от вземането по запис на заповед от 28.08.2018г., в пълен размер на 35 000.00 лв., за която част е издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК по ч.гр.д.№ 117/2019г. на РС-Дупница), са идентични по основание. Предмет на последващия иск за съдебна защита е разликата /остатъка/ от вземането, но се касае до същото субективно материално право, същото вземане, но в останалия незааявен с предявения преди това частичен иск обем. По двата иска се претендира едно и също вземане, но в различен обем, различни части. Предвид правоустановяващото и преклудиращото действие на СПН е недопустимо в

последващия исков процес за остатъка от вземането да се спори относно основанията на вземането и правната му квалификация. След като с влязло в сила решение, с което е уважен предявеният частичен иск, са установени фактите, релевантни за съществуването на претендираното право, макар и заявено в частичен обем /размер/, то позоваването в последващ процес по иск за разликата до пълния размер на вземането, произтичащо от същото правоотношение, на факти, осуетяващи възникването на субективното материално право или опорочаващи правопораждащите правоотношения факти и водещи до унищожаването му, е преклудирано.

От горното следва, че съдът е обвързан от силата на пресъдено нещо на съдебното решение, с което е установено по иска, предявен при условията на чл. 422 от ГПК, че О. Н. М. дължи на Н. П. Б., на основание чл. 535 от ТЗ, сумата от 10 000.00 лв., предявена част от вземането по запис на заповед от 28.08.2018г., в пълен размер на 35 000.00 лв., за която част е издадена заповед за изпълнение по чл. 417, т. 9 ГПК по ч.гр.д.№ 117/2019г. на РС-Дупница), респ. е недопустимо в последващ исков процес за разликата до пълния размер на вземането да се пререшава въпросът дали същото правоотношение е възникнало, нито каква е правната му квалификация. Или исковата претенция е изцяло основателна и като такава правилно е уважена изцяло от първостепенния съд.

Ето защо останалите наведени доводи както с отговора на исковата молба, така и с въззивната жалба, изобщо не следва да бъдат обсъждани.

За пълнота на мотивите, въпреки горното, ще се посочи, че първоинстанционният съд е извършил правилна преценка относно редовността на менителничния ефект. Със специалните разпоредби на чл. 455 - чл. 538 от ТЗ законодателят е придал на записа на заповед абстрактен и строго формален характер, с което свободното изразяване на вО.та на издателя е значително ограничено. За да произведе законодателно придаденото му правно действие на менителничен ефект, записът на заповед следва да бъде обективизиран в писмен документ, съдържащ точно определени реквизити /чл. 535 ТЗ/. Липсата на някои от тях лишава документа от предвиденото от законодателя съдържание и последици и го превръща в обикновено едностранно волеизявление /чл. 536, ал. 1 ТЗ/. Изключенията, при които се запазва характера му на абстрактна сделка, въпреки липсата на отбелязани в него падеж, място на издаване и място на плащане, са изрично предвидени с разпоредбите на чл. 536, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 ТЗ, в които е посочено и по какъв начин в тези случаи следва да бъде тълкувана вО.та на издателя – сравн. Решение № 96 от 28.07.2017 г. на ВКС по т. д. № 1907/2016 г., I т. о., ТК.

Наред с това с ТР № 1/28.12.2005 г. на ВКС, по тълк. дело № 1/2004 г. на ОСТК, са дадени разрешения на спорни въпроси във връзка с нищожността на записа на заповед, като са визирани задължителни реквизити на същият като условие за пораждаване на действие и настъпване на менителничния ефект. В т. 1 от ТР № 1/28.12.2005 г. на ВКС, по тълк. дело № 1/2004 г. на ОСТК, е прието че за да е редовен записът на заповед от външна страна, не е достатъчно изрази "запис на заповед" да е посочен само в заглавието или само в текста на документа, а следва задължително изрази "запис на заповед" да е посочен и в текста на издадения запис на заповед, при това в логическа връзка с другите думи, за да става несъмнено ясно, че с този израз се обозначава именно документ за запис на заповед. Прието е че документ, който не съдържа в текстовата си част посочване на наименованието "запис на заповед", не е запис на заповед съгласно чл. 536, ал. 1 от ТЗ, като в този случай същият е негоден да служи като несъдебно изпълнително основание и въз основа на него на може да бъде

издаден изпълнителен лист.

С императивната разпоредба на чл. 535, т. 2 от ТЗ изрично е предвидено, че за да е редовен и да произведе менителничния си ефект по отношение на поемателя, записът на заповед следва да съдържа безусловно обещание за заплащането на посочената в документа парична сума. С разпоредбата на т. 4д от ТР № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС, по тълк. дело № 4/2013 г. на ОСГТК, идеята за безусловно поетото задължение за плащане е доразвита, в контекста на проблематиката на заповедното производство, като е прието че направената добавка в записа на заповед относно наличието на каузално правоотношение е пречка за издаване на заповед за изпълнение само в случай, че тази добавка отрича безусловния характер на поетото задължение.

При тези постановки процесната ценна книга не съдържа пороците описани както в отговора на исковата молба, така и във въззивната жалба. В процесния запис на заповед е направено отбелязване, че на 28.08.2018 г. ответникът О. М. се е задължила да заплати на ищеца Н. Б. сумата 35 000 лв. на определен ден - 29.12.2018 г. Уточнението „платим на предявяване“ преди уговорката „без протест и разноски“ е под наименованието „запис на заповед“. Това обаче, не опорочава редовността на записа, т.к. не може да се приеме, че са отбелязани два падежа. С посочването на конкретна дата падежът е определен по реда на чл. 486, т. 4 от ТЗ – на определен ден. Използването на израза "платим на предявяване без протест и разноски" извън графата "падеж", в частта на документа, с която е поето безусловното задължение да се плати записа на заповед не е относим към уговаряне на падеж "на предявяване" по смисъла на чл. 486, ал. 1, т. 1 от ТЗ, а към "предявяването за плащане" с оглед упражняване на правата на платеца по чл. 492 от ТЗ - в този смисъл Решение № 148 от 15.11.2017 г. по т. д. № 61 по описа за 2017 г. на първо отделение на ТК при ВКС и мн. др.

С оглед горните съображения, съдът приема, че представеният менителничен ефект е редовен от външна т.к. от текста на записа на заповед се извлича основната уговорка, че същият е платим на посочената дата 29.12.2018 г., като в същия смисъл са съжденията на ВКС в решението по гр.д. №2562/2020 г., което както вече бе посочено, се ползва със сила на пресъдено нещо и досежно основанието на иска.

Ето защо исковата претенция се възприема за основателна и доказана.

При тези съображения крайните изводи на двете съдебни инстанции съвпадат напълно, заради което обжалваното решение ще бъде потвърдено.

По разноските пред въззивната инстанция:

С оглед изхода на спора пред настоящата съдебна инстанция в полза на въззивникваемата на основание чл. 81 и чл. 273 във връзка с чл. 78, ал. 3 от ГПК следва да се присъдят разноски. Доказателства за сторени такива не са ангажирани, но се претендира присъждане на адвокатско възнаграждение в хипотезата на чл. 38 от Закона за адвокатурата. Приложен е в т.см. е договор за правна защита и съдействие.

Разпоредбата на чл. 38, ал. 2 от ЗА предвижда, че в случаите на оказана безплатна адвокатска помощ и съдействие, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение, като съдът определя възнаграждението му в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал. 2 /Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения/ и осъжда другата страна да го заплати. Предпоставките на фактическия състав на чл. 38, ал. 2 от ЗА са: по делото да е била осъществена правна

помощ без договорен в тежест на доверителя размер на възнаграждението по чл. 36, ал. 2 от ЗА; да има заявление на страната, че предоставената правна помощ е договорена като безвъзмездна и липса на данни, които да го опровергават; отговорност на насрещната страна за разноси съобразно правилата на чл. 78 от ГПК. В случая посочените обстоятелства са налице. В хода на въззивното производство насрещната страна не е въвела възражение за липса на предпоставките за договаряне на безплатна правна помощ, нито е представила доказателства, опровергаващи основанието по чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗА. Заради това и предвид изхода по спора пред въззивната инстанция в полза на адвоката-процесуален представител на ответника по жалбата, следва да се присъди адвокатско възнаграждение в размер на 2650 лв. - за оказаната на въззиваемия безплатна правна помощ за въззивното производство, съгласно чл.7, ал.2, т.3 вр. чл. 2, ал. 4 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Поради тази сума ще бъде възложена в тежест на въззивницата.

По обжалваемостта:

Настоящото съдебно решение подлежи на касационен контрол – спр. императивната разпоредба на чл. 280, ал.3, т.1 от ГПК, според която от обхвата на касационното обжалване са изключени само решенията по въззивни дела с цена на иска до 5000 лв. за граждански дела и до 20 000 лв. за търговски дела.

Водим от горното и на основание чл. 271, ал.1 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №477 на Районен съд- Дупница, постановено на 20.10.2023 г. по гр.д.№1203/23,5 с-в.

ОСЪЖДА О. Н. М., ЕГН: *****, с адрес: гр. ***, ж.к. „****“ № 2, вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. ***, обл. Кюстендил, да заплати на адвокат Н. В. П., вписана в САК, с ЕГН ***, сумата в размер на 2650,00 лв. (две хиляди шестстотин и петдесет лева и нула стотинки), представляваща адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по реда на чл. 38 от ЗА пред въззивната инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщаването му пред Върховен Касационен съд на Република България при наличие на предпоставките по чл. 280 от ГПК и спазване на изискванията на чл. 280 и 284 от ГПК.

Препис от решението ДА СЕ ВРЪЧИ на страните – по общото правило на чл., ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____